

DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Djeca s teškoćama u razvoju su djeca s tjelesnim teškoćama (invaliditet, oštećenja vida i sluha, djeca s kroničnim bolestima), djeca s mentalnom retardacijom, djeca s problemima u ponašanju, djeca s teškoćama u učenju (disleksija, disgrafija, diskalkulalija) te djeca s višestrukim teškoćama (javljaju se dvije ili više prethodno navedenih teškoća).

U našoj zemlji u redovitim osnovnim i srednjim školama te posebnim odjelima pri tim školama ima oko 10 000 djece s posebnim potrebama (oko 8800 u osnovnim i 1300 u srednjim). Od njih je oko 40% djece s disleksijom (teškoće u čitanju i govoru) i disgrafijom (teškoće u pisanju), a hiperaktivnih je oko 15%.

Djeca s teškoćama u razvoju prirodno nisu motivirana za učenje, nemaju toliko volje, svijet koji ih okružuje ne zanima ih dovoljno, pa su zbog toga više pasivna i nemaju dovoljno iskustva koje su osnova učenju u školi. Toj djeci se često odgađa upis ili oni zaostaju po svojim sposobnostima od svojih vršnjaka. To je često teško prihvati i roditeljima, pa ih često muči osjećaj krivice i frustriranosti što nerijetko osjeti i samo dijete.

Ono što je bitno je da roditelji što je prije moguće potraže stručnu pomoć ukoliko već na predškolskom uzrastu kod svog djeteta primijete neke teškoće u razvoju (npr. teškoće u govoru, koordinaciji pokreta i motorici, teškoće u vidu, slab sluh itd.).

U školi se ta djeca nekad naoko i ne razlikuju od ostalih učenika, ali ipak traže prilagođavanje problemu i individualiziran pristup učitelja jer zbog neprepoznavanja poremećaja, dijete s disleksijom postaje lijeno, ono s poremećajem pažnje nezainteresirano, hiperaktivno je zločesto, a dijete s višestrukim teškoćama dosadno i zahtjevno.

Takvoj djeci se može pomoći individualiziranim pristupom te prilagođenim ili posebnim programom odgoja i obrazovanja.

Prilagođeni program primjeren je osnovnim karakteristikama teškoće u djeteta, a u pravilu pretpostavlja smanjivanje intenziteta i obima pri izboru nastavnih sadržaja obogaćenih specifičnim metodama, sredstvima i pomagalima. Naravno, prije određivanja odgovarajućeg programa odgoja i obrazovanja prvo se, uz suglasnost

roditelja, moraju ispitati oblik i opseg djetetovih teškoća (psihološka, neurološka i druga specijalistička ispitivanja, već prema potrebi).

Pored prilagođavanja odgojno-obrazovnog programa kod ove djece je važno pružiti podršku emocionalnom razvoju, u razvoju pozitivne slike o sebi i o drugima, u razvijanju motivacije za uspjeh i učenju općenito. Stručni suradnici, pedagozi, psiholozi ili defektolozi, u radu s takvom djecom imaju veliku ulogu u razvijanju samostalnosti i neovisnosti o tuđoj pomoći u učenju, u smanjenju nesigurnosti i straha od odgovaranja, u suzbijanju agresivnosti kao odgovora na probleme u školskom okruženju, prije svega na izdvojenost i ruganje u grupi vršnjaka, u eliminiranju dosada pri čitanju i učenju, u razvijanju realnih očekivanja u vezi s vlastitim uspjehom ili neuspjehom kao i u izboru srednje škole. Naravno, sve ovo zahtijeva koordiniran rad i suradnju djeteta i njegove obitelji, učitelja te stručnih suradnika, odnosno, obitelji s jedne strane i škole s druge strane.

Ono što je za kraj bitno naglasiti je to da bi se i roditelji i škola i šira zajednica trebali usmjeriti ka prepoznavanju i jačanju individualnih snaga i sposobnosti djece s teškoćama u razvoju i na pronalaženju načina njihovog sudjelovanja u svakodnevnom životu zajednice ili škole.